

ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

У Х В А Л А ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

21 вересня 2016 року

м. Київ

Колегія суддів судової палати у цивільних справах
Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ у складі:

головуючого
суддів:

Луспеніка Д.Д.,
Гулька Б.І., Журавель В.І.,
Закропивного О.В., Штелик С.П.,

розглянувши в судовому засіданні справу за позовом до публічного акціонерного товариства «ОТП Банк», третя особа – _____, про захист прав споживачів та визнання кредитного договору недійсним за касаційною скаргою _____ поданою його представником – Олексюком Федором Юрійовичем, на ухвалу апеляційного суду м. Києва від 28 квітня 2016 року,

в с т а н о в и л а:

У травні 2015 року _____ звернувся до суду позовом до публічного акціонерного товариства «ОТП Банк», третя особа – _____, та на підставі положень Закону України «Про захист прав споживачів» просив суд: визнати дії відповідача щодо надання кредиту в іноземній валюті протиправними; визнати бездіяльність відповідача щодо здійснення контролю за цільовим використанням кредитних коштів; визнати недійсним кредитний договір, укладений 4 липня 2008 року між ним та публічним акціонерним товариством «ОТП Банк».

Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 2 березня 2016 року позовну заяву _____ залишено без розгляду.

Не погодившись з указаною ухвалою суду, _____ звернувся до суду з апеляційною скаргою.

Ухвалою апеляційного суду м. Києва від 28 квітня 2016 року апеляційну скаргу _____ повернуто з підстав, передбачених ст. 121, ч. 2 ст. 297 ЦПК України.

У касаційній скарзі _____ в особі представника – Олексюка Ф.Ю., просить оскаржуване судове рішення скасувати, посилаючись на порушення апеляційним судом норм процесуального права, та направити справу до суду апеляційної інстанції для продовження розгляду справи по суті.

Касаційна скарга підлягає частковому задоволенню з таких підстав.

Відповідно до вимог ст. 324 ЦПК України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Залишаючи без руху апеляційну скаргу [], визнаючи її неподаною та повертаючи заявнику, суд апеляційної інстанції виходив із того, що необхідно було сплатити судовий збір за подання апеляційної скарги, однак у наданий строк він не усунув недоліків апеляційної скарги.

Проте такого висновку апеляційний суд дійшов із порушенням вимог процесуального закону.

Апеляційна скарга за формою й змістом повинна відповідати вимогам ст. 295 ЦПК України.

Відповідно до ч. 2 ст. 297 ЦПК України до апеляційної скарги, яка не оформлена згідно з вимогами, встановленими ст. 295 цього Кодексу, а також у разі несплати суми судового збору застосовуються положення ст. 121 цього Кодексу.

З матеріалів справи убачається, що при поданні апеляційної скарги на ухвалу Голосіївського районного суду м. Києва від 2 березня 2016 року позивачем не сплачено судовий збір. Як на підставу звільнення від сплати судового збору він послався на Закон України «Про захист прав споживачів».

Апеляційним судом встановлено, що подана апеляційна скарга не відповідала вимогам ст. 295 ЦПК України, тому ухвалою судді від 5 квітня 2016 року апеляційну скаргу [] залишено без руху та надано строк п'ять днів з моменту отримання копії цієї ухвали усунути виявлені недоліки, а саме: сплатити судовий збір за подання апеляційної скарги в розмірі 275 грн 60 коп., при цьому клопотання [] про звільнення від сплати судового збору відповідно до Закону України «Про судовий збір» судом не розглянуто.

Крім того, на виконання вимог ухвали апеляційного суду від 5 квітня 2016 року представник позивача направив до суду заяву в якій повторно заявив клопотання про звільнення позивача від сплати судового збору на підставі ст. 22 Закону України «Про захист прав споживачів», яке також не розглянуто судом.

Відповідно до ч. 3 ст. 22 Закону України «Про захист прав споживачів» споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, пов'язаними з порушенням їх прав.

Також у п. 7 постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 року № 10 «Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах» судам роз'яснено, що ст. 5 Закону України «Про судовий збір» не містить вичерпного переліку пільг щодо сплати судового збору, тому при визначенні таких пільг слід керуватися іншим законодавством України, наприклад, ст. 14 Закону України від 1 грудня 1994 року «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину»

незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового слідства, прокуратури і суду», ст. 22 Закону України від 22 жовтня 1993 року «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ст. 22 Закону України від 12 травня 1991 року «Про захист прав споживачів».

Судові процедури повинні бути справедливими, тому особа безпідставно не може бути позбавлена права на апеляційне оскарження рішення суду, оскільки це буде порушенням права, передбаченого ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, на справедливий суд.

Згідно зі ст. 129 Конституції України однією з основних засад судочинства є забезпечення апеляційного оскарження рішення суду.

Проте, покладаючи на позивача обов'язок зі сплати судового збору та повертаючи апеляційну скаргу, апеляційний суд зазначеного до уваги не взяв, тому висновок судді апеляційного суду щодо неусунення недоліків скарги є помилковим.

Отже, доводи, наведені в касаційній скарзі, підлягають перевірці, оскільки судові процедури повинні бути справедливими (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), оскільки особа безпідставно не може бути позбавлена конституційного права на апеляційне оскарження рішення суду.

Ураховуючи викладене та положення п. 2 ч. 1 ст. 342 ЦПК України, оскаржувана ухвала апеляційного суду не може вважатись законною та підлягає скасуванню, а справа передачі до суду апеляційної інстанції для вирішення питання про відкриття апеляційного провадження.

Керуючись ст. ст. 336, 342 ЦПК України, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ

у х в а л и л а:

Касаційну скаргу _____ подану його представником – Олексюком Федором Юрійовичем, задовольнити частково.

Ухвалу апеляційного суду м. Києва від 28 квітня 2016 року скасувати, справу передати до суду апеляційної інстанції для вирішення питання про відкриття апеляційного провадження.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Д.Д. Луспенник

Б.І. Гулько

В.І. Журавель

О.В. Закропивний

С.П. Штелик